

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΕΣ

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΛΛΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ

Η πολιορκία της Κερκύρας απ' τους Ρωσσοτούρκους. Το κατόρθωμα του μικρού Κερκυραίου. Ο ένθουσιασμός των Γάλλων. Ο μικρός ήρωας υπό την προστασίαν του Γάλλου στρατηγού Σαβό. Η κατάταξις του στο στρατό. Στη Γαλλία. Αι πρόοδοι του. Μετά την άπελευθέρωσι της Ελλάδος. Με τον Καποδίστρια στο Ναύπλιο. Η μεγάλης υπηρεσίας του Βούλγαρη στην πατρίδα του. Μαθητής του Δαβίδ. Οι καλλιτεχνικοί του πίνακες. Η διαθήκη του, κτλ.

Ο έτος 1799, όταν η Κέρκυρα έπολιορκείτο από τον Ρωσοτουρκικό στόλο, μα Ρωσική βόμβα έπεσε κοντά στο στενό δρομάκι του θεάτρου της πόλεως και θα προκαλούσε άναμφιβόλως μεγάλες καταστροφές, άν δεν έτύχαινε εκεί ένας νεαρός Κερκυραίος, ο οποίος με άπίστευτη ψυχραμία έσκυψε, έβγαλε το φυτίλι της βόμβας κ' έμπότισε έτσι την έκρηξι της. Το θάρρος και η τόλμη του νέου αυτού, δεν έσωσε μόνο τους συμπατριώτες του, αλλά και ένα σώμα Γάλλων στρατιωτών της Κατοχής που περνούσαν από το μέρος αυτό, μεταφέροντας πολεμικό όπλα.

Ο Γάλλος λοχαγός που ήταν επί κεφαλής του σώματος, ένθουσιασθηκε από την ήρωική πράξι του νεαρού Κερκυραίου, τον άρπασε στην άγκαλιά του και τον πήρε μαζί του στο φρούριο, όπου τον παρουσίασε στο στρατηγό Σαβό, στον όποιο δηγήθηκε τί συνέβη. Ο στρατηγός έμεινε κ' αυτός κατάπληκτος για το κατόρθωμα του νέου και τον ανέλαβε από την ήμερα αυτή υπό την προστασία του. Κι' έπειδή ο μικρός Κερκυραίος ήταν φτωχός, τον κατέταξε στο Γαλλικό στρατό.

Ο νεαρός Κερκυραίος ήρωας όνομαζόταν Σταμάτιος Βούλγαρης και καταγόταν από μια ταπεινή οικογένεια του χωριού 'Αναπλάδων. Όταν λοιπόν άργότερα η Κέρκυρα παραδόθηκε στους Ρωσοτούρκους κ' οι Γάλλοι άνεχώρησαν για την πατρίδα τους, ο Βούλγαρης τους ακολουθήσε.

Στη Γαλλία όπου πήγε, ο προστατής του στρατηγός Σαβό τον ένέγραψε στη Στρατιωτική Σχολή, απ' όπου βγήκε με τον βαθμό του άνθυπολοχαγού. Υπερήχθησε κατόπιν άρκετά χρόνια στο στρατό και κατόρθωσε με την ενεργητικότητά και την ικανότητά του να φτάσει μέχρι του βαθμού του λοχαγού.

Όταν στα 1827 έλευθερώθηκε το μεγαλύτερο μέρος της χώρας μας και εξέλεξε Κυβερνήτης της ο Καποδίστριας, μεταξύ των συμπατριωτών του, οι όποιοι βρισκόντουσαν στο έξωτερικό και τους όποιους θεωρούσε ώφέλιμους για τον τόπο, ήταν και ο Σταμάτιος Βούλγαρης, τον όποιο κάλεσε ναρθή στην 'Ελλάδα.

Ο Βούλγαρης, φιλόπατρις όπως ήταν, δέχθηκε με χαρά την πρόσκλησι του Κυβερνήτου και, αφού πήρε άδεια από τη Γαλλική Κυβέρνησι, έπηγε και τον συνάντησε, πριν κατέβη στην 'Ελλάδα, στην 'Αγκώνα της 'Ιταλίας. Προσετέθη τότε στη μικρή του συνοδεία και κατέβηκε μαζί του στην έλευθερωμένη πατρίδα, κατά τα Χριστούγεννα του ίδιου χρόνου.

μεταξύ άλλων, έγραψε και τα έξης:

«Έχουμε την πεποίθησι ότι δεν χρειάζονται ούτε πολύπλοκες έρευνες κ' ανακρίσεις, ούτε νεκρονομίες για ν' αποδειχθή ότι ο Εγγένιος Σύν έδηλητηριάστηκε απ' τους έχθρους του. Τον έπίτιον άρσενικό, αυτό εινε βέβαιο, και οι δολοφόνοι πρέπει να τιμωρηθούν».

Και άλλοι όμως φίλοι και θάνασταί του Σύν έδημοσίευσαν άνάλογα άρθρα. Κάποιος απ' αυτούς μάλιστα εξέδωκε άνωνύμως έναν όλοκληρο τόμο, στον όποιο ύποστηρίζει ότι ο διάσημος συγγραφέας δολοφονήθηκε από όργανα των 'Ιησουϊτών.

Ποιά εινε σχετικώς ή άλληθια; Αυτό έμεινε πάντα μυστήριο σκοτεινό κ' άξεδιάλυτο.

Ο Καποδίστριας, φτάνοντας στο Ναύπλιο, προσπάθησε να συμβιάσει τα διαμαχόμενα μέρη των πολιτικών και άγωνιστών κ' έφυγε κατόπιν για την Αίγινα, άφίνοντας τον Βούλγαρη στη μικρή πρωτεύουσα της έλευθερωθείσης 'Ελλάδος, με την έντολή να έργασθή συντάνας για τον έξωραισμό της. Πρέπει να σημειωθή ότι το Ναύπλιο ήταν σχεδόν άκατοίκητο εκείνη την εποχή, γεμάτο δηλαδή έρειπια και έλη που δηλητηρίαζαν την ατμόσφαιρα.

Ο Βούλγαρης, θέλοντας να φανή άντάξιος των προσδοκιών του Κυβερνήτου, έτοιμασε ένα σχέδιο σχετικό με την άνοικοδομηση του Ναυπλίου και το έστειλε στον Καποδίστρια. Ο Κυβερνήτης το έμελέτησε, έμεινε άπολύτως εύχαριστημένος κ' έγραψε στο Βούλγαρη: «Σας εύχαριστώ διά το ώραιον σχέδιον του Ναυπλίου. Έργκίνο δε και τα όνόματα, τα όποια έδώκατε εις τας πλατείας και εις τας όδους. Σας επιτρέπω άκόμη να όνομάσετε και τας άλλας όδους και να χρησιμοποιήσετε δι' αυτάς — ως ήδη έπραξατε — όνόματα άγωνιστών, διότι μόνον έτσι θα προσφέρωμεν δείγμα εύγνωμοσύνης εις τους γενναίους, οι όποιοι ήγωνιάθησαν υπέρ πατρίδος».

Ο Βούλγαρης, έχτος της ομοιομαίας και άνοικοδομησης του Ναυπλίου, έφτιασε άνάλογα σχέδια για την Τριπολιτσά και την Πάτρα, τα όποια άνοικοδομήθηκε επί τη βάσει του σχεδίου του. Το σχέδιο του αυτό έδημοσιεύθηκε άργότερα στα 'Απομνημονεύματα του πρώτου 'Ελληνικού άρχιτεκτονός.

Επί πλέον, ο Βούλγαρης έπεσιτάτησε στην άνεγερσι διαφόρων οικημάτων και στρατώνων και δίδεωσε από την καταστροφή πολλά λείψανα της άρχαίας τέχνης, τα όποια περισύνελε με ζήλο και ύπομονή. Αυτό του έργο εινε ώσαύτως και ένα σχέδιο για την πολιορκία της Ναυπάκτου, το όποιο έστειλε με σχετική έκθεση κατά τον 'Απρίλιο του 1829 στον στρατιωτικό άρχηγό της Στερεάς 'Ελλάδος.

Ο Βούλγαρης κατά τη διάρκεια της παραμονής του στη Γαλλία, έφοιτούσε στο έργαστήριο του διασημού ζωγράφου Δαβίδ. Έτσι, έξασκήθηκε τελείως στη ζωγραφική κ' έφτιασε άρκετές αξιόλογες εικόνες, μεταξύ των όποιων αναφέρεται ίδίως μια με τον τίτλο «Ο Θεμιστοκλής». Ο πίνακας του αυτός εύρίσκετο άλλοτε άνηρητημένος στο Βουλευτήριο της Κερκύρας.

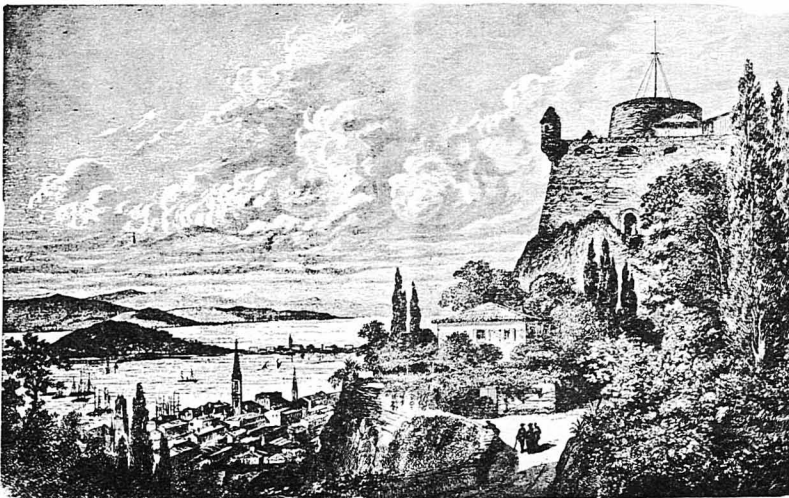
Ο Δαβίδ εκτιμούσε πολύ τον 'Ελληνα μαθητή του και διαρκώς τον ένεδάρουσε στις καλλιτεχνικές του ασχολίες.

Άρκετά χρόνια μετά την άφίξι του στην 'Ελλάδα, ο Βούλγαρης κατατάχθηκε στον ταχτικό στρατό με τον βαθμό του ταγματάρχου των έπιτελών.

Όστόσο, παρατήθηκε άρκετά νωρίς από τον στρατό κ' άποσύρθηκε στην Κέρκυρα, όπου και πέθανε στα 1842, σε ήλικία 68 ετών.

Όλιγον πρό του θανάτου του, ο Βούλγαρης συνέταξε τη διαθήκη του, διά της όποιας άφινε το ήμισυ στους οικείους του, τα παράρημά του στην οικογένεια Άήμα και την άλληλογραφία του σε κάποιον φίλο του. Τα χρήματα όμως που είχε καταθέσει σε διάφορες ξένες Τράπεζες τα κληροδότησε σε φτωχούς Γάλλους, θέλοντας έτσι να δείξη την εύγνωμοσύνη του προς τη δεύτερη πατρίδα του, τη Γαλλία.

Το 1821, ο ζωγράφος Δαβίδ έστειλε στο Βούλγαρη ένα γράμμα, στο όποιο τουύγραφε και τα έξης: «Ποιός μπορεί να μη σας αγαπά και να μη σας θυμάται, του έγραφε ο μεγάλος Γάλλος καλλιτέχνης, άμα τύχη να σας γνωρίση μια φορά; Αν και ο χαρακτήρας του άνθρώπου εινε εμετάβλητος, έσεις παραμένετε πάντα πιστός στο ιδανικό σας. Έχετε ταλέντο, ειντε μετριόφρων και συντηρέχετε τους δυστυχημένους, να οι μεγαλύτεροι τίτλοι και τα λαμπρότερα έγκριμά σας...».

Η ΖΑΚΥΝΔΟΣ Η Κέρκυρα κατά το 1800. (Είκοαν ξένου περιηγητού)

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ ΦΥΛΛΟ

«Η ΖΩΗ ΤΗΣ ΔΑΓΔΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ»

Άπό το περίφημο σύγγραμμα του Ντεμπί